

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0425U000242

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-06-2025

Статус: Підтверджена МОН

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ МОН №1329 від 07.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лобай Роман Романович

2. Roman Lobay

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-7258-3641

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 08.00.04

Назва наукової спеціальності: Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-05-2025

Спеціальність за освітою: Економіка підприємства

Місце роботи здобувача: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 65.356.02

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.81.12, 06.81.30

Тема дисертації:

1. Управління оновленням основних засобів в системі конкурентоспроможного розвитку аграрних підприємств
2. Management of fixed assets renewal in the system of competitive development of agricultural enterprises

Реферат:

1. У дисертаційній роботі на основі теоретичного узагальнення обґрунтовано теоретичні, методичні та прикладні засади вирішення складного наукового завдання управління оновленням основних засобів аграрних підприємств в системі їх конкурентоспроможного розвитку. Вивчено теоретико-методологічні основи інноваційно-технологічного розвитку аграрних підприємств та обґрунтувати концептуальні засади стратегічного планування оновлення основних засобів виробництва. Розроблено організаційно-економічний механізм формування та функціонування системи управління інноваційними процесами в аграрних підприємствах, зорієнтований на модернізацію основних засобів. Обґрунтовано науково-методичні підходи до комплексного аналізу техніко-організаційного рівня розвитку аграрних підприємств, з урахуванням ефективності застосування високопродуктивних технологій і сучасних технічних засобів. Розроблено

методичний підхід до оцінки рівня техніко-технологічної оснащеності аграрного виробництва, із акцентом на оцінювання стану й потенціалу використання активної частини основних засобів. Удосконалено методичні засади визначення економічного ефекту від техніко-технологічної модернізації аграрних підприємств. Розвинуто управлінський інструментарій активізації та супроводу інноваційних процесів в аграрних підприємствах через побудову стратегічної карти управління техніко-технологічними змінами в контексті підвищення конкурентоспроможності. Обґрунтовано організаційно-економічний механізм ефективного оновлення основних засобів аграрних підприємств, що забезпечує стає відтворення авансованого капіталу. Розроблено аналітико-управлінський інструментарій для економічного обґрунтування оптимального складу машинно-тракторного парку, як ключової складової активної частини основного капіталу, та визначення стратегічних напрямів його інноваційної трансформації. Обґрунтовано підходи до підвищення ефективності використання основних засобів та реалізації внутрішньогосподарських резервів техніко-технологічного вдосконалення. Обґрунтовано концептуальні основи стратегічного планування інноваційно-технологічного розвитку аграрних підприємств, які охоплюють як методологічні, так і процедурні складові стратегічного управління, передбачають визначення принципів формування стратегії, обґрунтування методичних підходів до вибору її типу та спрямовані на реалізацію комплексного системного підходу до оновлення складу активної частини основних засобів, що використовуються в технологічних процесах виробництва аграрної продукції, із побудовою на цій основі організаційно-економічного механізму формування системи управління інноваційними процесами, яка інтегрує взаємозалежні компоненти зовнішнього та внутрішнього середовища аграрного підприємства з метою забезпечення ефективного техніко-технологічного оновлення виробничої бази, підвищення конкурентоспроможності підприємств і якості їх продукції. Удосконалено науково-методичні підходи до аналізу техніко-організаційного рівня аграрних підприємств та обґрунтування доцільності впровадження вискоелективних технологій і технічних засобів у аграрному виробництві, при цьому обґрунтовано вибір інтегрованої системи показників, що відображає стан організаційно-технічного рівня виробництва за технологічним і технічним потенціалами, а також визначено послідовність етапів оцінювання та аналізу ефективності використання технічних засобів та відповідних технологій на рівні окремого аграрного підприємства. Розвинуто теоретико-методичні засади формування ефективних способів і організаційних форм управління динамічним процесом оновлення основних засобів в аграрних підприємствах шляхом їх заміни, модернізації або додаткового введення, з урахуванням сукупного впливу факторів наявного ресурсного забезпечення, внутрішньогосподарських резервів підвищення продуктивності, а також стратегічних цілей розвитку підприємства, що узгоджуються з сучасними вимогами технологічної модернізації аграрного виробництва.

2. In the thesis, based on theoretical generalization, the theoretical, methodological and applied principles of solving the complex scientific task of managing the renewal of fixed assets of agricultural enterprises in the system of their competitive development are substantiated. The theoretical and methodological foundations of the innovative and technological development of agricultural enterprises are studied and the conceptual principles of strategic planning for the renewal of fixed assets are substantiated. An organizational and economic mechanism for the formation and functioning of the system for managing innovative processes in agricultural enterprises, focused on the modernization of fixed assets, is developed. Scientific and methodological approaches to a comprehensive analysis of the technical and organizational level of development of agricultural enterprises are substantiated, taking into account the effectiveness of the use of high-performance technologies and modern technical means. A methodological approach to assessing the level of technical and technological equipment of agricultural production is developed, with an emphasis on assessing the state and potential for using the active part of fixed assets. Methodological principles for determining the economic effect of the technical and technological modernization of agricultural enterprises are improved. A management toolkit has been developed to activate and support innovation processes in agricultural enterprises through the construction of a strategic map for managing technical and technological changes in the context of increasing competitiveness. An organizational and economic mechanism for effective renewal of fixed assets of agricultural enterprises has been

substantiated, which ensures sustainable reproduction of advanced capital. An analytical and management toolkit has been developed for the economic justification of the optimal composition of the machine and tractor fleet, as a key component of the active part of fixed assets, and the definition of strategic directions for its innovative transformation. Approaches to increasing the efficiency of the use of fixed assets and the implementation of intra-farm reserves of technical and technological improvement have been substantiated. The conceptual foundations of strategic planning for the innovative and technological development of agricultural enterprises are substantiated, which cover both methodological and procedural components of strategic management, provide for the definition of the principles of strategy formation, the justification of methodological approaches to the choice of its type and are aimed at implementing a comprehensive systemic approach to updating the composition of the active part of fixed assets used in the technological processes of agricultural production, with the construction on this basis of an organizational and economic mechanism for forming an innovative process management system that integrates interdependent components of the external and internal environment of an agricultural enterprise in order to ensure effective technical and technological renewal of the production base, increase the competitiveness of enterprises and the quality of their products. Scientific and methodological approaches to the analysis of the technical and organizational level of agricultural enterprises and the justification of the feasibility of introducing highly efficient technologies and technical means in agricultural production have been improved, while the choice of an integrated system of indicators reflecting the state of the organizational and technical level of production by technological and technical potentials has been substantiated, and the sequence of stages of assessment and analysis of the effectiveness of the use of technical means and relevant technologies at the level of an individual agricultural enterprise has been determined. Theoretical and methodological principles for the formation of effective methods and organizational forms of management of the dynamic process of updating fixed assets in agricultural enterprises by replacing them, modernizing them or introducing them additionally, taking into account the cumulative impact of the factors of available resource supply, intra-farm reserves of increasing productivity, as well as strategic goals of enterprise development that are consistent with modern requirements for technological modernization of agricultural production, have been developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Лобай Р. Р. Екологічні аспекти будівництва виробничих потужностей для сільськогосподарських підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. 2018, № 6, Том 3 (264). DOI: 10.31891/2307-5740-2018-264-6(3)-209-212. с. 209- 212.
- Лобай Р. Р. Оптимізація витрат у будівництві аграрних підприємств: практичні рішення. № 9-10(163-164) (2021): Енергозбереження. Енергетика. Енергоаудит. С. 67-78. DOI: <https://doi.org/10.20998/2313-8890.2021.09-10.06>
- Лобай Р. Р., Волощук М. В. Ефективне будівництво молочних ферм як складова оновлення основних засобів аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2023. Том 8. № 4. С. 425 – 430. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2023-4-69>
- Lobai R. Strategic approaches to the management of fixed assets renewal in the context of restoring the production potential of agricultural enterprises. Actual problems of innovative economy and law. 2024. No. 6, pp. 116-120. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2024-6-23> <https://doi.org/10.36887/2415-8453->

2023-4-69

- Харчук, Т., Лобай, Р. (2025). Особливості оцінювання рівня інноваційного розвитку аграрних підприємств. Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences, 340(2), 533-542. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-85>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; підвищення продуктивності праці

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0116U003477, 0124U001624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орел Володимир Миколайович
2. Volodymyr M. Orel

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1609-1731

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут тваринництва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497199

Місцезнаходження: вул. Тваринників, буд. 1-а, Харків, Харківський р-н., 61026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Тетяна Анатоліївна
2. Tetiana A. Vlasenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9515-2423

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний економічний університет імені
Семена Кузнеця

Код за ЄДРПОУ: 02071211

Місцезнаходження: проспект Науки, буд. 9-а, Харків, Харківський р-н., 61166, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крюкова Ірина Олександрівна

2. Iryna O. Kryukova

Кваліфікація: д.е.н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0577-6364

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493008

Місцезнаходження: вул. Канатна, буд. 99, Одеса, 65039, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Маренич Тетяна Григорівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Маренич Тетяна Григорівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Олена Смігунова

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна